

Студијски програми: Студије политикологије, Међународне студије, Социјална политика и социјални рад
Назив предмета: Ауторитарни режими
Наставници: проф. др Зоран Крстић, сарадник Стефан Сурлић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: без услова
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета је да се студенти упознају са основним обележјима и структуром ауторитарних режима, као и других облика или подврста овог типа режима. Део истраживања усмерен је на тзв. хибридне или прелазне режиме који спајају демократска правила са ауторитарним управљањем. Ауторитарни режими различитих варијанти, типова и подмодела данас доживљавају ревитализацију и постају атрактивни како за теоријско проучавање, тако и за емпиријску примену. Основна сврха овог предмета је да се сагледа и објасни права природа, разлози и узроци јачања ауторитарних тенденција и успостављања све популарнијих мешовитих режима у којима неки актери политике и политичког процеса, избори и партије не функционишу на конвенционалан начин. Један од циљева је контекстуално проучавање и сагледавање различитих претпоставки и детерминанти, ендогене и егзогене природе, које утичу на настанак и функционисање савремених модела ауторитарних режима. Академска литература ове мешовите режиме означава као дефектне демократије или компетитивне ауторитарне режиме. Овај тип ауторитарног режима постаје најраспрострањенији тип политичког система на свету у прве две декаде 21. века.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће се упознати са главним истраживачким школама и приступима који се баве ауторитарним режимима, њиховим нормативним премисама и основним карактеристикама. Они ће акумулирати знања о актерима, институцијама и процесима одговорним за успостављање, функционисање и динамику ауторитарних режима, али и разумети механизме интеракције између политичких актера и структура у ауторитарним режимима. У том контексту студенти ће стећи знање о специфичној природи и карактеру ауторитарних режима у државама различитих региона у свету (Источна Европа, Евроазија, Југоисточна Азија, Африка и Латинска Америка). Од студената се очекује да науче како да идентификују емпиријске загонетке и како да их реше користећи се теоријским знањем и методолошким алатима. Најзад, очекује се да ће студенти бити оспособљени за „превођење“ налаза истраживања у препоруке практичних политика и да буду у стању да разумеју основне принципе политике под ауторитаризмом. Истраживање обухвата широк спектар историјских и савремених случајева ауторитаризма из Африке, Источне Европе, Евроазије, Југоисточне Азије и Латинске Америке.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <p>Предмет проучавања односи се на анализу савремених ауторитарних режима и ауторитарне парадигме власти. Најважнија карактеристика ових режима је да они користе изборе да би се обезбедио легитимитет и континуитет постојећег режима. Истраживачки фокус усмерен је на следеће теме и питања: Који су извори политичке власти у ауторитаризму? Какве институционалне и структуре моћи које елите успостављају ради унапређења својих интереса? Зашто се политичке институције разликују унутар ауторитарних режима и зашто је то важно? Зашто се неки ауторитарни режими суочавају са народним побунама, пучевима и демократизацијом док други не? Како ауторитарни режими манипулишу јавним мњењем кроз пропаганду, пристрасне медије и култове личности? Како се демократије претварају у аутократије? У ауторитарним режимима постоје редовни избори, који нису поштени, а режим има значајну институционалну, медијску и финансијску предност у односу на опозицију, па постоје неједнаки услови у политичкој утакмици. Анализа праве природе ових режима захтева одговоре на нека проблемска питања: а) какво је порекло ових режима и које су специфичности њихове институционалне функционалности у поређењу са демократијама; б) зашто неки ауторитарни режими опстају док се други урушавају; в) ша одређује њихову трајност и динамичну природу. Посебан фокус усмерен је на оне истраживачке приступе који анализирају политичке режиме у „сивој зони“ између демократије и аутократије и који повезују ове приступе са широм литературом о државности, економском развоју и друштвеном поретку. Садржај предмета обухвата анализу питања како власт комуницира са пословним елитама, цивилним друштвом, као и са својим регионалним суседима и међународном заједницом. Идентификоваће се начини на које проучавање ауторитарних режима може да утиче на савремене политике и праксе у процесима демократизације. Овај предмет пружа прилику за детаљно проучавање тренутног пејзажа ауторитарних режима у Источној Европи и Евроазији са упоредном перспективом истих</p>

режими у земаља Латинске Америке, Африке и Југоисточне Азије. Преоминантан приступ у изучавању проблематике је тематски иако ће истраживање укључивати и емпиријски материјал из анализираних земаља.

Практична настава

Студијски истраживачки рад, семинари, есеји, радионице.

Литература

- Флоријан Бибер, *Успон ауторитаризма на Западном Балкану*, Библиотека XX век, Београд, 2020.
- Brooker Paul, „Ауторитарни режими“. Daniele Caramani (ur.), *Компаративна политика*, Свеучилиште у Загребу – Факултет политичких знаности, Загреб: 102-119, 2013.
- Крстић Зоран, *Модерни недемократски режими насиља*, Чигоја штампа, Београд, 2008.
- Крстић Зоран, "Политичке импликације и ефекти бојкота избора у хибридном режимима: случај Србије", Дијалог о изборима 2020, Дијалог и бојкот, *Електронски билтен бр. 1*, 2020.
- Hague Rod & Martin Harrop, "Компетитивни ауторитарни режими." *Упоредна владавина и политика*, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука: 102-106, 2014.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методe извођења наставе:

Предавања, студентске презентације, дебате, симулације рада политичких институција у појединим државама. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу успеха у изради и одбрани семинарског рада и успеха на усменом делу испита.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активности		писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум	30		
семинар-и	10		